

Sistematično pripravljane novih kadrov v okraju Vrbas

Okrajni ljudski odbor v Vrbasu je spoznal nujnost sistematičnega pripravljanja kadrov za gospodarstvo in njegove proizvodne skupine ter je aprila ustanovil pri biroju za posredovanje dela službo za poklicno usmerjanje. Glede na njen značaj je bila prvenstvena naloga te službe usmeriti mladino v tiste poklice, ki jih terjajo družbene potrebe okraja, pri čemer je izhajala iz analize sedanjega stanja in perspektivnega plana gospodarskega razvoja za l. 1957—1961.

Po ustanovitvi službe za poklicno usmerjanje so izdelali podroben program za dejavnost v okraju, ki je obsegal poročilo o perspektivnih potrebah gospodarstva po strokovnih kadrih, evidenco nad približnim številom dijakov, ki bodo končali osemletno šolanje, in evidenco nad gimnazijskimi dijaki. Razen tega so analizirali gospodarsko strukturo okraja in popisali za normalen gospodarski razvoj najvažnejše ter najpotrebnejše poklice.

Poklicno vzgajanje v šolah

Služba za poklicno usmerjanje je usmerila svoje delovanje predvsem v pomoč dijakom pri izbiri njihovega bodočega poklica. Dela, ki prispevajo k pravilni usmeritvi, so združili z ustvaritvijo ustreznih stikov z dijaki, učitelji in starši z vsebino šolskega dela in z delovanjem mladinske organizacije ter drugih družbenih organizacij.

Tako je šola dobila prednost pri delu v zvezi s poklicnim vzgajanjem dijakov in staršev, referenti pa so načrtno obiskali šole. Referenti so obiskali vse osemletne šole, anketirali dijake in imeli sestanke z učiteljskim zborom in starši. Na sestankih so seznanili uprave šol z nalogami poklicne vzgoje. Odziv učiteljev in staršev je bil velik in so se celo šolski kolektivi prostovoljno prijavili za sodelovanje pri delu te službe. Dolej so nudili dijakom pri izbiri poklica dragoceno pomoč, in to največ dijakom najvišjih razredov. Pri tem so se posebno izkazale uprave šol v Kuli, Bečeju, Srbobranu in Krsturu.

V vsaki šoli so izvolili po enega učitelja, ki vodi službo poklicne usmeritve. V začetku šolskega leta so pri šolah ustanovili posebne komisije za poklicno usmerjanje, v kateri sodelujejo razen ravnatelja šole tudi zastopniki šolskega odbora, Socialistične zveze, ljudske mladine in strokovnjaki iz gospodarstva. Mladine tega so vsem šolam poslali tudi navodila za delo, dodelili so jim knjige s strokovnimi nasveti s področja poklicne vzgoje in v okviru Ljudske univerze pripravili načrt za populariziranje in izvajanje te službe.

Na skupnih sestankih komisij, staršev in dijakov so se pogovorili s posameznimi starši in dijaki. Starši so z zadovoljstvom sprejeli take sestanke in tako jih bodo sklicevali tudi v prihodnje. Vzoredno deluje tudi stalna okrajna komisija za izbiro poklica, ki je podobne komisije ustanovila v vseh bolj razvitih občinah.

Gospodarske potrebe

Najbolj razvita gospodarska veja v okraju Vrbas je kmetijstvo, ki mu pri-

manjkuje kadrov za normalen in uspešen razvoj. Dosedanja politika štipendiranja ni bila dovolj usmerjena v šolanje kmetijskih strokovnjakov. Noben dijak, ki je lani končal gimnazijo, se ni vpisal na agronomsko fakulteto, a od 776 dijakov, ki so končali osemletno šolo, se jih je vpisalo v šole za kmetijske strokovnjake samo 12. Ti podatki pričajo, da je treba poklicno svetovanje usmeriti predvsem v to smer, posebno ker prevladuje v okraju kmetijstvo. Zato so sedaj ob obisku šol okrepili agitacijo za vpis v kmetijske šole. V skladu s tem je okrajni sekretariat za prosveto in kulturo sklenil štipendirati vse dijake, ki se bodo vpisali na kmetijsko fakulteto ali v druge kmetijske šole.

Mehanizacija kmetijstva in dvig življenjskega standarda državljanov terjata čedalje več obrtnih uslug. Na ozemlju okraja so obrti, za katere ni kadrov. Kadre posebno iščejo kovinsko-predelovalne in gradbene obrti. Po zbranih podatkih so ugotovili 419 izpraznjenih mest

za izučitev obrti. S posredovanjem službe za poklicno usmerjanje se je prijavilo za izučitev obrti nad 300 dijakov.

Podobne analize so izvršili tudi v trgovini, gostinstvu ter za knjigovodstvene in komercialne kadre.

V programu poklicnega svetovanja je tudi ustanovitev Posvetovalnice za izbiro poklica, v kateri bodo delovali referenti za poklicno usmeritev, zdravniki in psiholog. Referenti bodo imeli stalne stike z gospodarskimi organizacijami v okraju, z učitelji in vajenci, da bi mogli nadzirati njihov razvoj. Podjetja bodo pomagala tako, da bodo njihovi strokovnjaki imeli po šolah predavanja in seznanili učence s strokami v industriji in obrti.

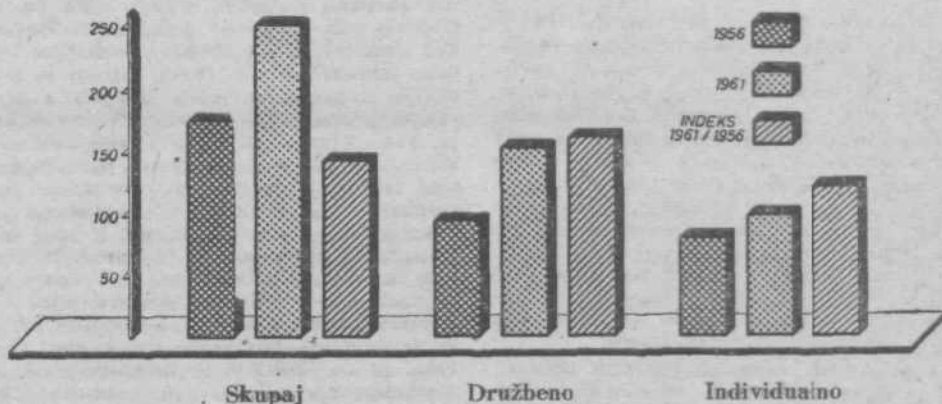
Sedaj sklicujejo nove sestanke s starši, na katerih jim bodo predavali o gospodarskem razvoju okraja, o potrebi po novih kadrih, o posameznih poklicih in strokovnih šolah ter njihovih nalogah.

Delo s poklicno vzgojo in usmeritvijo ima za izhodno osnovo zadovoljitev družbenih potreb po strokovnih kadrih. Perspektivni plan gospodarskega razvoja je služil kot osnova za usmerjanje šolanja novih kadrov. Čeprav je to šele začetek delovanja te službe, se je pokazalo, da je tako mogoče pomagati, da bodo dobili deficitni poklici kadre.

KOMUNA V STEVILKAH

Povečanje obrtne proizvodnje in uslug (1957—1961)

(v milijardah dinarjev)

Predlog zveznega družbenega plana gospodarskega razvoja za l. 1957—1961 računa v interesu zvišanja življenjskega standarda in boljšega izkoriščanja proizvodnega potenciala v naših mestih, industrijskih in kmetijskih središčih s povečanim investiranjem v modernizacijo in razširitev obrtnih zmogljivosti.

Tako pričakujemo, da se bodo obrtna proizvodnja in usluge povečale do l. 1961 za 43 odstotkov v primerjavi z l. 1956. Družbeni sektor obrti bo povečal proizvodnjo in usluge od 95 milijard v l. 1956 na 153 milijard v l. 1961 za 62 odstotkov, medtem ko bo individualna obrt povečala proizvodnjo in usluge od 81 milijard na 99 milijard (za 22 odstotkov).

Perspektivni plan posebno računa s krepitvijo uslužnostne obrti, nadalje obrti na področju graditve objektov družbenega standarda, obrti za vzdrževanje sklada visokih zgradb in stanovanjskih zgradb ter obrti za vzdrževanje mehanizacije na vseh področjih gospodarstva. Zato se bo moralo povečati število delavcev v družbeni obrti za 54 odstotkov in število vajencev za 34 odstotkov. Dotok vajencev je treba usmeriti predvsem v instalaterske, monterske, mehanične in gradbene obrti.

V obrt bomo v razdobju od l. 1957 do l. 1961 povprečno vsako leto investirali 8 milijard 300 milijonov din, a od tega 5 milijard v družbeni sektor (to znaša povprečno 63 odstotkov na leto več kakor v razdobju l. 1952—1956). Ta sredstva bomo večinoma vlagali v deficitne obrtne zmogljivosti, kakor so stroke gradbene obrti, mehanične in instalaterske stroke ter za nakup strojev in mehaniziranega orodja.

Napredek in razvoj obrti in zadovoljitev potreb po obrtnih uslugah lahko uresničimo le, če bodo komune zagotovile potrebna sredstva za investiranje in podpiranje razvoja že organiziranih družbenih obrtnih delavnic in če bodo posvetile več pozornosti organiziranju novih.